

od Boga († 1550) je vstanovil red usmiljenih bratov, ki imajo namen zidati bolnišnice, jih vzdrževati in streči bolenikom. Sv. Vincencij Pavlanski je vstanovil red usmiljenih sester l. 1629., ki strežejo z neizmerno ljubeznivostjo bolenikom. V redu ostanejo celo življenje. Kakšnega občudovanja in priznanja so vredni usmiljeni bratje in sestre! Zdi se mi, da jih smemo više ceniti, kakor pogumne mučenike. Kajti njihovo celo življenje je nepretrgano trpljenje, potrpežljivost z boleniki in prenašanje groznih nevarnosti. Usmiljena sestra je angelj v človeški podobi. Celo življenje, vse svoje imetje podari, da bi le bližnjemu mogla služiti. Ne odvrne je od nevarne službe nobeden strah; naj gospodari strahovita lakota, naj kosi kuga, vse pada in omaguje, beži in išče varnega zavetja, le usmiljena sestra neomahljivo stoji v svojem čudapolnem poklicu. Kdo ji daje krepost, kdo jo navdušuje za tako nadčloveško dejanje? Ona tajna, skrivnostna moč svete cerkve, ki samo dobrote deli, blagruje in streže človeštvu v križih in težavah. Poglej gori na strmo goro sv. Bernarda, kjer razsaja večni vihar in nemiljivi zameti popotnikom pretijo s svojimi grobovi. Kdo se usmili ubogih popotnikov, ki tjekaj zajdejo. Katoliški menihi jih vsprejemajo in pogostujejo. V tujih krajih mori gobova bolezen tisoče najubožnejših trpinov. Vse beži pred nalezljivo boleznijo; le katoliški strežniki, misijonarji in usmiljene sestre jih tolažijo, lečijo in jim ljubeznivo strežejo. Še letos se jih je mnogo iz Avstrije peljalo v Indijo in na izhodno-azijske otoke v postrežbo gobovim.

Svete cerkve v dobredelnih vstanovah in zavodih nobena druga vera ne dojde, samo ona je v tem oziru plemenita (žlahtna) mati, ki z neizmerno ljubeznijo skrbi za vse svoje in tuje otroke. Ljubezen do bližnjega pozna, goji in razširja samo le katoliška cerkev. Človeški rod ji ne bo nikdar dovolj hvaležen, zakaj njene dobrote, katere mu je skazala, so brezmejne. Dr. M.

Dopisi.

Dunaj. (Ormoški davčni urad.) Poslanec J. Žičkar je stavil v državnem zboru do finančnega ministra naslednje vprašanje: Sodnijski okraj ormoški šteje po zadnjem ljudskem štetju 18.409 Slovencev in 583 Nemcev. Vkljub temu uradujeta pri tamkajšnjem davčnem uradu dva adjunkta, ki slovenščine nista zmožna ne v pisavi, ne v govoru. Ondotni davkar in kontrolor znata sicer slovenski govoriti, a slovenski uradovati ne znata. Cela ta četvorica uradnikov pa je zraven tega javna nasprotnica slovenskega naroda; ondotni davčni urad je postala nemška trdnjava.

Da pa temu nenaravnemu stanju ni krivo pomanjkanje slovenskih uradnikov, nam dokazuje dejstvo, da je mnogo Slovencev nastavljenih pri davčnih uradih na Gornjem Štajarskem, ki so slovenščine vešč in pisavi in besedi. Njih imena so na razpolago. Podpisani si torej usojajo vprašati Nj. Ekselenco gosp. finančnega ministra: Ali je voljan, se poučiti o navedenih razmerah pri c. kr. davčnem uradu v Ormožu? Ali hoče nakazati deželno finančno ravnateljstvo v Gradcu, da v vseh slovenskih krajih, posebej še v Ormožu, nastavlja davčne uradnike, ki so zmožni slovenščine in besedi in pisavi? Jos. Žičkar, Berks, dr. Krek, dr. Ferjančič, Vencajz, dr. Žitnik, grof Coronini, Pogačnik, Klaič, Povše, Zore, Pfeifer, Biankini, Bulat, Borčič, Vukovič, Barwinsky, Mandicevski, Karetnický, Wachnianyn, Perič.

Iz Kozjega. (Resna, pa zadnja beseda.) Že večkrat smo v »Slov. Gosp.« povdarjali živo potrebo posojilnice za Kozje in kozjanski okraj. Snovitev posojilnice v Rajhenburgu nas je napotila, da zopet povzdignemo glas in zlasti še zató, ker se nameravata združiti dve župniji kozjanskega

okraja: Podsreda in Koprivnica s snujočo se rajhenburško posojilnico. Omenjeni župniji sta najbližji Kozjega. Spoznavši, da ni pomoči od bližine, obrnili sta še rajši v daljni Rajhenburg, kar Kozjanom gotovo ne bo delalo časti. Posojilnica za Kozje in kozjanski okraj je neobhodno potrebna; saj nima okraj nobenega drugega denarnega zavoda, kakor okrajno hranilnico, katera pa se še ne more vspeti do prave veljave.

Vsled tega imajo kozjanski kapitalisti ali bogataši, med njimi tudi narodnjaki, svoj denar vloženi drugod, žal da nekateri Slovenci tudi v nemških hranilnicah. Okrajna naša hranilnica je sedaj sicer v slovenskih rokah; vendar poleg posojilnice ne bi trpela nobene škode. Posojilnica je v Kozjem — še enkrat povdarimo — krvavo potrebna. Zakaj? Čujte, slovenski rodoljubi! Znan vam je le predobro oskrbnik kozjanske grajščine. Ta tujec je tekom 10 let zelo obogatel v Kozjem. Sedaj izposojuje denar Kozjanom in okoličanom, kateri tako postanejo od njega odvisni.

Mnogo naših ljudi je pri njem zadolženih. Zakaj so ravno njemu dolžni? To je pač jasno. Posestnik je v sili, zadregi. Kam se naj obrne? Posojilnice ni, Celje je daleč, s hranilnico tudi ni nič, ker je ž njo preveč posla in tudi preveč stroškov naraste, zlasti pri vknjižbi in izknjižbi, ... no? No, sila kola lomi — mora k oskrbniku. Če je narodnjak, sliši se sicer poprej od oskrbnika par žarkih, navadno se zadere nánj: pojdi h kapelanu, on ti naj dà; saj je on vaš bog (dokazov zató, kolikor hočete). Kaj si hoče revež, kakor ponižno poslušati, samo da dobí. In to Vam nič ni mar, rojaki kozjanski!? Kaj še Vam potem more sploh svetega biti v narodnih zadevah? O, da bi se potrudil in žrtvoval kak slovenski strokovnjak n. pr. kak celjski odvetnik, da bi pomagal kozjanskim Slovincem ustanoviti posojilnico. Rojaki! Še jedno! Za dober mesec bodo pri nas občinske volitve! Ako dotlej ne ustanovite posojilnice ter ne oslobodite našega kmeta, ali mu vsaj upanja rešitve ne daste, — imeli boste župana oskrbnika! To je naša zadnja beseda v tej zadevi. Odslej pa bomo Vam začeli očitati hude posledice, ki se bodo rodile vsled Vaše ...!

Gornja Radgona. Slovesnost, kakoršno smo obhajali dne 2. decembra t. l., je gotovo z veseljem napolnjevala srce vsakega zavednega in zvestega Avstrijanca, a nam Gornjeradgončanom je prinesla še drugo veselje, zmago nad našim posilinemskim občinskim zastopom. Drugokrat se je že poslužil svoje domišljene vsemogočnosti in dal ukaz, naj se na dan cesarjevega jubileja po hišah razobešajo samo mednarodne zastave. Kaj je neki vzrok tega ukaza? So ti gospodje res tako mednarodnega mišljenja? O prijatelji, mislite, da smo Slovenci res taki bedaki, kakor vi mislite, da ne bi znali do 5 šteti! O, mi že davno vemo, zakaj tako ravnate. Zato ste dali ta ukaz, ker bi se drugače pokazalo, da je Gornja Radgona slovenska, kajti skoraj na vseh hišah, ki sploh zaslužijo hišno številko, bi plapolale slovenske zastave, nemške pa bi naj bržeje nobene ne bilo, kajti Nemca, ki si ima za čim frankfurtarico kupiti, imate samo enega, in ta ima c. kr. sodnijo pod svojo streho in zavoljo tega bi mu nikakor ne kazalo, obesiti raz streho izdajalskega znamenja. Vsi drugi pa, ki bi sicer kot odpadniki slovenskega materinega jezika tudi kaj radi frankfurtarice razobesili, si tega ne bi upali, ker jim vest, čeravno kosmata, vendar vedno očita in pravi, da jedo slovenski kruh, kojega pa bi njim začelo zmanjkovati, ako bi Slovence gornjeradgonskega okraja očitno žalili. Za tem grmom tiči zajec! Ne mednarodnost vaša je vzrok, da dajete take ukaze, ampak to, ker hočete na tak način sé silo zatreti slovenski značaj Gornje-Radgone!

Zoper ta ukaz smo si, čeravno v skrajni sili zavoljo pomanjkanja časa, oskrbeli še ob pravem času od c. kr. glavarstva v Ljutomeru izjavo, da gornjeradgonski župan nima

pravice braniti nam slovenskih zastav. Zdaj smo bili na konju, pripravljeni za slučaj sovražnega napada na naše zastave. V petek zjutraj je vse začudeno in obenem oveseljeno gledalo slovensko zastavo na stolpu skupne hiše cele slovenske Šentpetrovske župnije in na g. dr. Simoničevi hiši. (Da so bile cesarske zastave na prvem mestu, tega ni treba omenjati.) Prvi, ki se je nad tem prizorom pohujševal, bil je občinski sluga gornjeradgonski. Takoj plane v hišo nad narodno gospodično, ki oskrbuje hišo, in zahteva, da zastavo v 5 minutah odstrani izpred njegovih razžaljenih oči. Ko je njegova jeza vskipela do vrhunca, pokazala se mu je izjava c. kr. okrajn. glavarstva na župana, in ta mu je vzela bridko orožje občinskega ukaza iz rok. Kar je sedaj sledilo, o tem raje molčimo.

Občinski sluga pa je od 2. decembra naprej oproščen, paziti na slovenske zastave in ukazovati, da se odstranijo. Zopet mu je olajšana služba! Ti imaš torej odslej pravico skrbeti za red, kadar mestni fakini trupajo svetilnice po naših ulicah, kadar se pijani fantje pri cerkvi tepejo in s kamenjem zadevajo, da na daleč okrog nihče ni življenja varen, vse te pravice imaš v gornjeradgonski občini, a slovenskih zastav odstranjati, nimaš več pravice, in ako bi ti jo kdo dal izmed tvojih predpostavljanih, bodi vam vsem zažugano z najnovejšim ukazom. Mislimo, da smo dali danes občinskemu slugi dovolj instrukcij!

Razne stvari.

Domače.

(Presvitli cesar) se v lastno-ročnem pismu zahvaljuje svojim narodom za ginljivo in dostojno slavljenje njegove vladarske petdesetletnice. Najbolj je ugajalo njegovemu srcu, da je nebrojna vrsta javnih zastopstev, zasebnih družb in posameznikov, ustrežaje njegovi želji, slavila petdeseto obletnico njegovega vladanja s plemenitimi čini dobredelja, ki še bodo v poznih časih donasali siromakom v stiski in sili obilen blagoslov. H koncu svojega pisma prosi presvitli cesar vsegamogočnega Boga, naj blagoslovi njegove zveste narode, da jih vidi na večer svojega življenja v neskaljeni sreči.

(Imenovanje.) G. Ivan Erhatič, sodnijski pristav v Gornjem gradu je imenovan sodnijskim tajnikom v Celju, g. sodnijski pristav v Ormožu, Karol Regula, namestnikom drž. pravdnika v Mariboru. Torej gosp. Regula pride v Maribor! Gospodje državni poslanci, ali ste zahtevali od ministerstva, da ostane mariborsko okrožno sodišče vse večne čase v nemških rokah? Zopet pride nemšk uradnik v Maribor!

(Naš urednik) je bil pri porotni obravnavi dne 6. decembra obsojen na sedem mesecev ječe. Ne samo somišljeniki, ampak tudi naši nasprotniki nas obžalujejo zaradi velikanske kazni. Le neka mokraška baraba iz Gradca nam piše, da si nismo zaslužili samo sedem mesecev, ampak sedem let, da, tudi sedemkrat sedem let nam ne bi škodilo, kajti z našim listom se je začel še le narodnostni boj v Avstriji. Ta smešno-neumni izrek nam je tako pretresel živce, da smo se glasno zasmijali ter se s pomilovanjem ozrli skozi uredniško okno proti Gradcu, kjer nemška omika rodi tako bedaste sadove.

(Umrl) dne 12. t. m. Janez Plemenitaš, kmet slatinske občine poleg Sv. Križa. Bil je blag, katolišk in naroden mož. Dve njegovi hčeri sta šolski sestri. N. p. v. m.!

(V Selnici ob Dravi) se je obhajal od 1. do 8. grudnia t. l. sv. misijon. Vodilo so ga lazaristi Fr. Kitak, Fr. Ferjančič in Gr. Flis.

(Obravnava Luigi Luccheni) izide te dni v drugi poboljšani izdaji. Da je knjižica priljubljena, kaže uže tó, da

smo v teku 3 tednov prodali veliko število iztisov, in vednemu povpraševanju ustrezajoč, se odločili za drugo izdajo. Naročuje se pod naslovom: Vodstvo tiskarne sv. Cirila v Mariboru. Cena 20 kr., po pošti 22 kr. — Več v oglasu.

Zaplenjenje.

Prva izdaja današnje številke je bila zaplenjena in sicer v prvem članku na drugi strani cel odstavek. Na šesti strani pa kar tri notice in sicer: „Gospod Morocutti odgovorite nam?“ „Naše okrožno sodišče in slovenščina,“ in „Slovenščina in mariborski porotniki.“ — Priredili smo takoj drugo izdanje. Letošnje leto smo bili že trikrat zaplenjeni in enkrat obsojeni na sedem mesecev ječe. Noben slovenski list nima tako težkega stališča kakor mi.

Zaplenjeni

vitez pl. Haupt, kojega svak je sedanji vojni minister pl. Krieghammer, odlikovan z redom sv. Leopolda. Vsled tega se mu je priredila zvečer 9. decembra bakljada pred gradičem Strausenek. Ob pokanju možnarjev, in razsvetlavi umetelnega ognja in sviranju domače godbe ga nagovori obč. svetovalec, F. Cukala, in mu častita v imenu celega okraja. Hvalno omenja njegovo prizadevanje za napredek živinoreje in sadjarstva. Slavljence se vsem prav iskreno zahvaljuje v slov. jeziku ter obljubi vse žrtvovati v korist in hasek domačega ljudstva. Drugi dan 10. decembra mu izročita gomilski župnik Fr. Skorjanc in nadučitelj Ivan Zotter pismeno častitko, podpisano od raznih korporacij, na kar jima vitez izroči 100 kron za domače uboge. Gosp. Karol Haupt vitez Hohentrenk je sicer rodом Nemeč, vendar nam Slovencem vsikdar pravičen in naklonjen.

(Zavedne občine.) Občine pri Sv. Bolfanki v Slov. gor.: Biš, Trnovska ves in Bišečki vrh poslale so na dotična ministerstva prošnje za slovensko nadsodišče in vseučilišče v Ljubljani, ter še za slovenski poštni pečat, po veleuč. g. poslancu dr. L. Gregorecu. — Občina Ščavnica je jednoglasno sklenila prositi za slov. nadsodišče in vseučilišče v Ljubljani in za dvojezični poštni pečat pri Sv. Ani na Krembergu. — Občina Sv. Lovrenc na dr. polju je prosila za slov. vseučilišče in nadsodišče v Ljubljani. Slava narodnim občinam!

(V P a m e č a h) je obhajala dne 8. dec. novo ustanovljena družba kršč. mladeničev in deklet svojo prvo skupno pobožno-t. Do 70 mladeničev in nad 100 deklet je pristopilo z gorečimi svečami v rokah k mizi Gospodovi. Vzledno vedenje mladine pri tej svečanosti, pa očetovsko mile besede voditelja te pobožnosti, kateheta J. Vrežeta, gotovo ne ostanejo brez uspeha.

(I z P a k e.) V proslavo 50letnice cesarjeve se je na predvečer 2. dec. hiša gospe Helene Slapernik pri Vitanji, kjer je tudi obč. pisarna za Pako, lepo razsvetlila. Na hribu se je zažgal kres. Za jubilejski zaklad se je pri taisti priložnosti nabralo od gg. odbornikov 10 kron.

(I z S v. K r i ž a v v i p a v s k i d o l i n i) nam piše prijatelj lista: V Bogdanjah v vipavski dolini na Kranjskem sem videl na slivah že drugi letošnji sad.

(I z R a d l a) nam pišejo: Zgoraj na Radlu je nekaj časa tako prijetno in milo vreme, da radi hodimo na hrib, kjer ni one sitne megle, ki jo ima sedaj nižave sin. Visoko vrh planin premišljujemo hribovsko radost v zimskem času.

(V K o z j e m) se je jubilejna slavnost dokaj slovesno vršila. Razsvetljena so bila vsa okna po trgu; samo pri nekem okrajnem živinozdravniku ne. Zakaj ne, Vam ne vemo povedati.

(V e t e r n i š k i ž u p a n) in njegov brat Jurij sta imela strašno smolo pri občinskih volitvah. Nič njima ni pomagalo, dasiravno znata nemščino lomiti. Slava volilcem!

(I l l u s t r o v a n i n a r o d n i k o l e d a r) za l. 1899 je ravnokar izšel v založbi gosp. Dragotina Hribarja v Celju. Cena mu je elegantno vezanemu 1 gld., broširanemu 70 kr. Zabavni del se odlikuje po krepkih životopisih zasluženih slovenskih mož in lepih barvanih slikah. Izmej slik naših velemož je posebno zanimiva slika Blaža Kocena.

(V J a r e n i n i) smo tudi dostojno obhajali 2. dec. V predvečer je bila Jarenina lepo razsvetljena, na več krajih so goreli kresovi. Drugi dan pa je bila pri slovesni cesarski sv. maši za našo šolsko mladino blagoslovljena krasna šolska zastava s podobami sv. Alojzija, klečečega pred Marijinim oltarjem, in sv. Cirila in Metoda. Zastavo je blagoslovil dekan Čizek, katehet Gomilšek je imel primeren nagovor za otroke. Kumica je bila zastavi gospa A. Ornik, ki je kupila tudi krasen cesarski trak in ga ob tej priliki pripela na zastavin drog. Bodi na tem mestu izrečena prisrčna zahvala njej, pa tudi vsem

drugim vrlim Jareninčanom, ki so blage volje z doneski pomagali, da je naša šolska mladina dobila tako lepo zastavo. Na to so pod razvito zastavo sli otroci v solo, kjer je učitelj Čonč slavil cesarja kot prijatelja šole; potem smo se zbrali na šolskem vrtu, in tu so šolarji po jedrnatih besedah nadučitelja Slekovca vsadili cesarsko lipo. Zares lep je bil ta cesarski dan za Jarenino!

(V e s e l o z n a m e n j e z a m e j o!) V mali jareninski dekaniji, katera obsega obmejne župnije, je Mohorjeva družba kaj lepo od lani napredovala, namreč za 208 udov; lani jih je stela 544, letos jih ima 752. Poskočilo je število udov v vseh župnijah, najbolj v jareninski, v jakobški, in pri Spodnji Kungoti. Vsa čast delavnim poverjenikom družbinim v tej dekaniji!

(G r a š k i S l o v e n c i) so imeli na dan 2. decembra slovensko službo božjo. Vsled tega je celo štajarsko Nemštvo na nogah! Graški Slovenci, zahtevajte svoje pravice, slovenski narod je ob Vaši strani.

(D u h o v n i š k e s p r e m e m b e.) Č. g. dekan vuzeniški, Tomaž Mraz, je stopil v pokoj. Kakor slišimo, misli se preseliti v Gorico. Dekanijskim upraviteljem je določen č. g. župnik ribniški, Fr. Hrastelj, župnijskim provizorjem v Vuzenici č. g. kapelan M. Zemljč.

Društvene.

(R u š e.) Tukajšnje «Bralno društvo» in «Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda» priredita 26. decembra, t. j. na sv. Štefana dan, svojo običajno veselico z jako zanimivim vsporedom. Pričakujemo tudi letos prav mnogo vdeležencev, domačinov, iz okolice in Maribora.

(D e l a v s k o p o d p o r n o d r u š t v o v C e l j u) vidno napreduje, in nam znači že lepo število udov. Ustanovilo je tudi meseca oktobra t. l. v Poljčanah podružnico, katera se ravno tako lepo razcvita. Kako velikega pomena je to podporno društvo za celjski okraj, kjer imamo vedne sitnosti z nemšk. okraj. bolniško blagajno, videlo se bo prav kmalu. Predkratkim je bila volitev v okraj. bolniško blagajno, katera je pa za nas Slovence jako nepovoljno izpadla, kajti pritisk, agitacija in nepravilnost od nasprotne stranke je bila tolika, da nam ni bilo moči prodreti. Ravno ta volitev nam je odprla oči, da si lahko na drugi strani pomagoma in to je, z delavskim podpornim društvom. Za vzgled bodi nam delavsko podporno društvo v Trstu. Zato pa, rojaki dragi! posežite v žep ter položite mal dar za povzdigo slov. delavskega blagostanja. Če nam bode sreča mila, razstezalo se bode to velekorišno društvo v kratkem čez celi Spod. Štajar. Radovoljne prispevke sprejema blagaj. namest. g. Alojz. Terček v D. Hribarja tiskarni Celje. Kviskotoraj za blaginje naroda!

(D i j a š k i k u h i n j i v M a r i b o r u) sodarovali: Mil. knez in škof dr. Napotnik 20 gld., kanonik Iv. Bosina 10 gld., H. Hrašovec 1 gld., Iv. Karba 70 kr., na novi maši Tomažičevi nabral O. Vrbnjak 10 gld.

Listnica uredništva in upravnitva.

Gsp. J. B. v O. Poslano se zaračuni za l. 1896. za 2 leti ste še na dolgu. — Gospod I. F. v Ljubljani: Obrnite se na dotični poštni urad, kjer menite, da se je nerednost zgodila. Naše besede bi v tem oziru nič ne pomagale. — Gsp. dopisniku v Kozjem: Oprostite, na izrecno željo gg. kapelanov ne pričujemo dopisov o kapelanskih slovesih. Sicer pa nam je Vaše sodelovanje prav ljubo. — Gsp. dopisniku v Razborju: Dasi se soglašamo z Vami, vendar se nam stvar zdi za list preveč osebna. Oglasite se večkrat!

Loterijne številke.

Gradec 10. dec. 1898: 48, 15, 36, 54, 72
Dunaj 46, 80, 50, 88, 52

Svila za neveste, meter 65 kr.

do 14 gld. 65 kr., — kakor tudi črna, bela in barvana Hennebergova svila od 45 kr. do 14 gld. 65 kr., v najnovišnjih tkaninah, barvah in vzorcih. Zasebnikom poštne in carine prosto na dom. Vzorci obratno. G. Hennebergove tovarne za svilo (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Zürichu.

(I z G o m i l s k e g a) nam pišejo: Povodom 50letnice cesarjeve je bil tudi tukajšnji gosp.